



SERVEI

PALAMOS

OCTUBRE i NOVEMBRE DEL 1936

**S. PLAJA VILLENA**

Centre de Subscripcions  
de periòdics i revistes

Pagès Ortiz, 49  
PALAMÓS

**DEMANEU**

**GASOSES BATET**

REPRESENTANT:

**JOSEP POMÉS**  
Major, 49 - PALAMÓS

**HOTEL I BAR**  
**TRIAS**

TOT CONFORT  
GARATGE

Telefon 35  
PALAMÓS



ANY I - Octubre i Novembre 1936 - N. 10

COBERTA  
DIBUIX DE  
LL. MARGARIT



NOSTRE IDEAL CLUB

PALAMÓS

BRUC, 1

## Del meu bloc de recopilacions

per CINTA CARRERAS

Està demostrat que l'educació no ens la donen, l'adquirim. S'adquireix a força de petits sacrificis. Tots en el fons, a dintre de nosaltres mateixos, hi portem un gran ineducat. La dificultat està en contenir-lo, en evitar que surti a flor de pell i ens atropelli

És molt difícil educar-se, auto-educar-se. Per això són tan pocs els educats. Aquella educació que ens ensenyen, la que volen imbuir-nos, ens serveix de ben poc. Tot el més per conèixer les normes que hem de seguir. El difícil és aplicar-se-les. Hi ha molts grollers que se saben de memòria la teoria d'un Tractat d'Urbanitat. S'ha d'educar — auto-educar — el gust, la forma o procediments de pensar, les maneres i les passions. Els ineducats en les maneres, principalment, són els més, encara que a primera vista sembli el contrari; després vénen els de les passions, però a molta distància dels primers.

Per això en la vida, en la pràctica de la vida, hi ha dies en què tot ens és desagradable, aliena, molest. I és que jamai ens regirem tots per una norma, no ja igual, sinó similada. Que el tòpic de l'educació, la seva fita imaginària, quedarà sempre molt allunyada del conjunt que formem la humanitat.

VISAT PER LA CENSURA



## LITERÀRIA

# PROMETATGE

La senyoreta, amb pas estudiat,  
se'n torna a casa: ve de visita;  
ha visitat  
a una amigueta d'intimitat  
de qui és companya des de petita.

De la minyona va acompanyada,  
com tota noia ben recatada.

Diu la minyona amb curiositat,  
mig amb franquesa, mig amb respecte:  
—Doncs, a sa amiga, quan li ha innovat  
el prometatge, li ha fet efecte?...—  
I respon ella:—Molta alegria  
li ha dat la nova. Joiosa estic.  
Figura't: ella ja el coneixia  
com a molt guapo i com a molt ric.—  
I satisfeta va caminant,  
tota rumbosa, tota elegant.

Més, quan arriba a la cantonada,  
veient-hi un jove, queda parada.

És aquell pobre, l'estudiant,  
que en una carta que li va escriure  
li deia que era son amor gran,  
que no podia sens ella viure...  
i que volia parlar-li a soles.

Alhora es tornen vermells tots dos;  
ell se li acosta tot recelós  
i li presenta un pom de violes.

Ha estat per *llàstima*, més que altra cosa,  
que li ha pres ella. I al pit se'l posa,  
i fa sa via seguit, seguit,  
i ell la contempla tot agraït.  
I la minyona riu sense mida  
de ço que ha vist,  
però la noia també agraïda  
sent dintre l'ànima quelcom de trist.

.....  
Més, no es recorda prompte de res.  
Arriba a casa, i així que entrava  
troba a la porta que l'esperava,  
fent-li mueques, el seu promès.

Ambdós canvien ullada ardenta,  
i entren al pis.  
La *mamà* els guaita tota contenta,  
i el *papà* fuma amb un dolç somrís.

Ell, mentre es mira al futur *papà*,  
els punys s'estira ple d'arrogància,  
i a la butxaca ficant la mà  
treu una capsa dant-se importància.

I diu a ella:—Nena estimada:  
aquesta ofrena ves si t'agrada.  
Del que t'estimo n'és prova eterna,  
i amb ella et dono tot el meu cor...—  
I ella en obrir-la ja l'enlluerna:  
només veu perles rotllades d'orl...

—Si és que t'agrada,  
dóna'm la paga d'una abraçada.—  
I una abraçada tan forta es donen,  
que ni s'adonen  
que les violes, bo i aixafades,  
cauen a terra com un rebuig;  
ell les acaba de fer un garbuix  
amb les botines enxarolades...

I les violes moren tristoies  
sota els reflexos d'aquelles joies.

## Comentaris lliures

# Parlem de la dansa?

PER LLUIS MARGARIT

En un llibre de l'Extrem Orient molt antic, ha recollit Francis de Miomandre, la frase següent que encapçala l'introducció d'una bella monografia que acaba de publicar sobre la dansa: «l'home primitiu, quant estava alegre, no en tenia prou amb les paraules; li calia perllongar-les, modular-les. Un cop modulades sense haver-ne esment, gesticulaven les seves mans i els seus peus es bellugaven».

Tot seguit ens diu que la dansa no va pas esperar la música ni la paraula per nèixer: «La dansa fou la primera expressió irresistible de la joia del viure».

Les més antigues danses foren les sagrades i astronòmiques de la Índia, de la Xina, i de l'Egipte. Totes les cerimònies d'aquests pobles anaven acompanyades de cants i de danses. Vénen, després, les de Babilón i Nínive.

En l'antiga Grècia, la dansa adquirí un caire patriòtic i religiós. El chor de les nou Muses estava representat com una *troupe* ideal de dansarines, presidides i dirigides per *Terpsicore*, la Musa de la dansa.

Els grecs tenien més de cinquanta classes diferents de danses: militars, religioses, esportives, totes elles en l'època d'or de la civilització i bellesa.

Tenien, entre elles, les anomenades *Emmelias*, la dansa òrfica per excel·lència, que era una dansa majestuosa molt apta per entrar i mantenir el diàleg amb els déus. Tenien també les *Gymnofedies*, la dansa dels joves atletes, executada principalment a Esparta. Tenien, després, les danses frenètiques i salvatges dels *Corybantes* que eren molt apreciades a Creta i Frígia, precursoras de les danses guerreres o *Pirriques*. Tenien, finalment, les danses *Báquicas*, que eren, millor dit, unes processons que amb l'excusa d'honorar el Déu de la Vida, tota llicència era permesa i tot ritme i ordre eren completament oblidats.

La dansa grega va conservar sempre un caire inconfundible de dignitat fins en les èpoques més baixes i decadents.

Roma i la civilització imperial, posaven la dansa a un lloc fins cert

punt inferior i secundari; poble feixuc, llogaven professionals de la dansa sense preocupar-se de la seva noblesa i bellesa.

El poble hebreu, en canvi, fou dels que sabé posar al seu lloc la significació profunda de la dansa. Danses ben distintes les de David davant de l'Arca i les de Salomé davant d'Herodes! El cristianisme no es féu estrany a la dansa litúrgica i, d'antuvi als concurrents a les cerimònies dansaven sota la direcció dels sacerdots. D'anomenar a aquests «corifeus» deriva, possiblement, el cor actual de les esglésies, fill indirecte de la primitiva coreografia cristiana.

A l'edat mitjana, hom dansava sota les voltes dels castells, a la claror de les torxes, i en els Carnavals o en les mascarades de determinades èpoques de l'any. El renaixement, influeix la dansa com hi influeix tot, i de manera paulatina, neixen els balls de Cort i, temps a venir, aquelles delicioses danses immortalitzades pel pinzell de Watteau.

Després d'ulteriors renovacions arribem al jazz, i la seva tasca característica, moderna i mercantilitzada.

El gran compositor Straus ha dit del jazz: «Arribà d'Amèrica en un moment en que els nervis dels europeus cansats i desgastats per la tensió soferta durant els anys de la Gran Guerra, tenien necessitat d'una espècie d'exitant, d'una gran dosi de sensacions, per a reviure de nou. El jazz fou com una epidèmia que, després d'una catàstrofe va caure sobre els organismes debilitats. La seva única base és el ritme, un ritme artificialment salvatge, imperatiu, insaciable, malsà com el so d'una metralladora, sense produir mai una nota de vertadera emoció, i que després d'haver-la escoltada produeix l'efecte esgotador d'una droga».

Les danses que es deriven del jazz, són les palesades per les daurades fileres de les *girls* de music-hall, els *black-bottom* de Josefina Baker, les danses dels *steppers* negres, danses sonores, ja que aquells balls són sobretot el martilleig furios d'uns peus que marquen brutalment el ritme. Cadascun d'aquests negres són un veritable instrument de percussió, com per exemple, el formidable fantasista que actuava en «Gales de la Paramount» i «El Rei del Jazz», films dels primers anys del cine sonor, i després en el «El Carrer 42» i imitacions, on la dansa sotmesa al canvi de plans i als encadenaments de quadres, esdevé espectacle purament cinematogràfic.

El gran Lehar però, sosté: «que en els moments actuals es comença a sentir la necessitat de buscar l'equilibri mental» i creu que les danses que s'imposaran en un esdevenidor molt proper seran els valsos semblants a les partitures «Luz blanca» o «El bello Danubio Azul»

## CULTURAL

# Orígen i desenvolupament del llenguatge en relació amb l'evolució de l'humanitat

PER JOSEP PARALS

Heus ací un tema interessantíssim, d'amplis horitzons, font inesgotable per a filòsofs i sociòlegs que avui intentaré presentar-vos d'una manera molt esquemàtica.

L'home primitiu, l'home del paleolític inferior, vivia isolat i a l'atzar. Era un esclau de la Naturalesa, es notria exclusivament dels fruits, que pròdigament li oferia la terra i de la caça tant abundant en aquells primers temps.

Les restes de les seves armes ens indiquen que aquestes eren molt rústegues i dèbils en relació amb la vigorosa fama, que en aquella allu-

La dansa, com l'arquitectura popular, per exemple, és universal, o sia que totes tenen algunes característiques semblants: Les casetes on guarden les seves barques els pescadors de la Costa Brava, les trobem en les illes de l'arxipèlag grec; idèntic esperit anima les construccions d'Eivissa, i les de Megara, Mikonos, etc...

En efecte, així que el salva'tge o el camperol volen exterioritzar, per mitjà d'un joc ritmat, la seva joia de viure o les seves penes profundes, ho fan amb un gest primari, idèntic sota tots els climes. Els talons de qualsevol ballarina són el mateix instrument de percussió de les *claquettes* de qualsevol ballarí negre. I que el so o picament de mans de qualsevol *cuadro* flamenc, el retrobem amb sorpresa, a la *troupe* de *Nyota Inyka*.

Però hi ha altres constants més profundes, com per exemple l'erotisme, que seria molt llarg exposar.

Per acabar diré com Francis de Miomandre quan escrivia la seva «Història de la dansa», al preguntar-li si escrivia un llibre sobre la dansa, digué: «M'estimo més dansar les danses que historiar-les».



nyada època poblava la superfície del nostre planeta, i això era la causa de què les nombroses lluites, que devia sostenir amb les espècies animals contemporànies seves, s'esdevinguessin a voltes molt perilloses per a l'ésser humà.

I fou aquesta incapacitat humana alhora que l'instint sexual i la consanguinitat, els factors que determinaren la necessitat d'agrupar-se amb els altres homes, que a l'ensem que ell coexistien en el món, i la creació de les primitives i rudimentàries organitzacions socials.

Però, una volta ja formades les primeres famílies, va ésser precís que l'home pogués expressar les seves necessitats i a mida que anava desenvolupant-se el seu intel·lecte, exterioritzar els seus estats anímics. D'ací sorgeix l'imperatiu de *parlar*, això és, de comunicar-se amb els seus semblants, perquè tots poguessin cooperar als fins que persegueix la societat humana.

No obstant, l'home actual és completament altre del primitiu, de la mateixa manera que un home adult en res s'assembla a un infantó que comença a articular els primers mots. La humanitat segueix un procés, idèntic que l'individu. Igual que ell és un ésser que neix i es desenvolupa, camina i es perfecciona. A través del temps, Ella ha anat evolucionant, eixamplant el seu poder.

Tres han estat les fases successives, per a les quals ha travessat. En primer lloc, va passar per la fase salvatge, pròpia dels temps prehistòrics.

A l'home salvatge, succeeix l'home semicivilitzat, el qual no contentant-se solament amb la recol·lecció casual dels fruits naturals, ha comença a transformar les primeres matèries en utensilis d'ús agradable i còmode. Per l'evolució de la intel·ligència humana, la Ciència nascuda en els seus orígens del sentit pràctic del sentit humà, va perfeccionant-se i, així, permet a la humanitat arribar finalment a la tercera fase o sigui a la de desenvolupament industrial, en la qual l'ésser minúscul de la Naturalesa, utilitza ja les forces invisibles, viu en llocs on abans li era impossible romandre-hi, travessa el mar i l'espai a gran velocitat, mitjançant la captació de les ondes hertzianes es comunica a grans distàncies...

Totes aquestes transformacions sorprenents que ha experimentat la humanitat, han fet que les necessitats de la unitat humana creïessin i es multipliquessin el que al seu torn portava aparellades exigències que han influït en el llenguatge, doncs aquell conjunt de signes amorfs que l'home utilitzava en els primers temps, ja no podien satisfer.

Era estret i va haver d'eixamplar-se, era rústec i va haver de polir-se, imperfecte i va haver de perfeccionar-se. Aquest, era el camí i es va re-

# Els eriçons de mar

PER JOSEP CONDOM

A l'Empordà, el mot eriçó va, la major part de les vegades, junt amb el record d'un bon berenar en qualsevol cala de la nostra Costa Brava, ja que són pocs els empordanesos que no han menjat eriçons alguna vegada; i ara, si bé hem menjat eriçons, pocs són els que els han vist moure's dins l'aigua: molts diran que es mouen per mitjà de les seves pues, si bé això és veritat, no és del tot exacte.

Els eriçons a més de les pues tenen una infinitat de potes, movibles i retràctils com les dels pops, si bé es diferencien en què les dels pops tenen moltes ventoses, i les dels eriçons una sola ventosa al capdamunt; aquestes potes són els vertaders òrgans de la locomoció. Quan un eriçó vol desplaçar-se vers un lloc determinat, allarga les potes d'aquell costat fins que toquen al sòl, on queden fixades per les seves ventoses terminals; després va contraient aquestes potes i tota la carcassa de l'erichó es desplaça, apoiant-se en les pues que tenen un caràcter merament passiu.

Si mai voleu tenir una mica de paciència a mirar el caminar d'un eriçó en aigua clara, veureu que aquests animalons que semblen in mòbils, tenen moviments insospitats. Fan l'efecte d'un vaixell cuirassat ple de canons —les pues— que continuament estant afinant la punteria a un lloc imaginar al mateix temps que es mouen pausadament, majestuosament en l'aigua

---

córrer i segueix recorrent-se, perquè la perfecció sempre apareix com un ideal, al qual hom pot apropar-s'hi, però mai arribar-hi, convertint-se així aquell llenguatge tosc i obscur en idioma completament articulat, susceptible d'amotllar-se a les mil variacions de l'esperit i dels seus afectes, de la ciència i de les seves expressions.

---

**Preguem l'intercanvi del portantveu**

**Afavoriu els nostres anunciant, ja que ells ajuden la nostra obra social**

# VALORS

---

*Per l'Espigolaire*

## IV

El segon contertuli de la conversa—al qual ens referíem el primer dia—aspirava a delectar el seu esperit amb altres valors, demés dels «valors vitals»: les formes del món l'encisen; troba la Natura fresca i viva; els arbres, els colors del cel: tot tremola de vida, per ell. La visió d'un paisatge, d'un beil quadre, l'audició d'unes notes bellament distribuïdes en unes games, amaren el seu esperit d'un goig inefable, inexplicable, inexpressable: l'ànima li vessa de lirisme. Heus ací un nou valor espiritual: «el valor estètic».

Cal remarcar que la Bellesa és el valor primàriament desenvolupat en l'esperit de l'home. La cultura més rudimentària és apta, és capaç per a

---

Al voltant del cuirassat—l'eriçó—es mouen uns sens fi de petits crustacis que semblen avions o ocells, que passen i tornen a passar pel mig de les pues de l'eriçó; aquests petits crustacis són l'aliment del petit monstre, que les engoleix en gran quantitat. L'eriçó a més dels petits crustacis, també en menja de regular tamany. Quan un crustaci passa prop d'ell, allarga les potes i les hi adhereix al crustaci que fa esforços per desfer-se'n, però no l'hi valen, ja que com més esforços fa per a fugir, més potes li enganxa l'eriçó, fins que, quan el té immobilitzat, amb les mateixes potes se l'acosta a la boca, triturant-lo amb les seves potents mandíbules.

L'eriçó també usa *camuflatges*—com els vaixells i altres aparells de combat—així veiem com per a passar més desaparebut es cobreix de troços de conxa i d'algues marines, per a poder agafar desprevinguda la seva futura víctima.

Ara, quan tornem a fer un berenar d'eriçons en algun recó de la nostra bella i feréstega Costa Brava, ens recordarem que aquells eriçons no son éssers pacífics i sedentaris, sinó que són uns petits grans monstres per a segons quins habitants de la nostra blava Mediterrània.

copsar les emocions estètiques. Qui no resta bocabadat, per exemple, davant d'un llenç vivificat per la mà d'En Serí? Sense conèixer les tècniques de la pintura, ni les notes de la música, el nostre esperit sent l'emoció de la bellesa. Més encara. No solament no és necessari posseir qualitats d'artista, de l'artista tècnic per tal de capir els valors estètics, sinò que ni es necessita haver entrat en l'ús de raó. I així, no és difícil observar un infantó en embolcalls com somriu de goig en oïr una peça musical. I, fins els éssers més perfeccionats de l'escala zoològica, donen proves de commoure's amb els sons musicals. I podem constatar-ho en els moviments dels cavalls, per exemple, d'una parada militar.

Doncs bé, aquesta característica tan general del valor estètic, dona lloc a distingir l'aspecte «subjectiu» de «l'objectiu». Una obra artística no és, en efecte, una «cosa en si», sinò que solament té caràcter estètic en relació amb la persona o subjecte que es col·loca enfront d'ella, de l'obra estètica; és a dir, que té un matís eminentment «subjectiu». D'altra banda, cal remarcar que hi ha condicions o factors «objectius» que afavoreixen la concepció estètica. Així, un objecte pintat, per exemple, dona lloc al fenomen de l'abstracció; i com que l'espectador no pot agafar-lo amb les mans, per aquest motiu és més possible que sigui considerat com una obra estètica. La «plàsticitat» de les obres estètiques constitueix, doncs, un factor favorable per a la valoració.

Un segon factor que afavoreix la sensació estètica, és el que podria anomenar-se «estilització estètica»: manca intencionada de colors; l'art en blanc i en negre, omissions intencionades, la silueta, etc.

I, finalment, causa una influència molt intensa sobre nosaltres, tot allò que és rar, insòlit, nou. I, així, la simplicitat i la senzillesa poden moure favorablement la sensació estètica. Unes poques ratlles curiosament traçades poden originar una intensa excitació de la fantasia. Aquesta característica o particularitat, potser, constitueix una de les valoracions del «cubisme». Alguns crítics, però, varen veure-hi una fonamentació eminentment psicològica. I és que l'estètica simple, representada per poques ratlles, és la característica i pròpia dels nens. En efecte, els infants—com l'home primitiu—s'inclinen a veure quelcom personal en una cosa, en unes ratlles més o menys ben traçades. I així, no és estrany que un infant vegi un automòbil en quatre línies, i que el mateix dibuix es transformi en un tren afegint-hi una xemeneia. I aquesta concepció «antropomorfa» és a

## Esportiva

# L'ESPORT I LA DONA

PER JOSEP PACREU

Deu ésser esportiva la dona moderna. En una època purament esportiva, quan ja als col·legis s'hí implantat la cultura física, als Clubs i agrupacions culturals s'imposa també cada dia més, és indispensable que la dona faci esport; per desenrotllar la seva bellesa, per ésser interessant a l'home esportiu cent per cent avui dia, per poder donar una constitució sana i una educació immillorable als fills de demà.

L'esport forma a la dona; li amotlla el caràcter, la fa atractiva, li dona cultura i l'embelleix amb aquell orgull de distinció que dona l'esport; ara bé, la dona té l'obligació d'escollir els esports que li requereixen doncs és lamentable i de mal tò, veure una dona que jugui a fútbol, que faci boxa, ciclisme i demés esports violents; en canvi, una jugadora de tennis, una nedadora, una excursionista, són dignes d'admirar, doncs la dona, encara que bona esportiva no pot deixar d'ésser femenina.

Tota la gràcia, la bellesa d'aquestes dones, no pot imitar-la una d'aquestes altres que semblen figurins de cera tan blanques i fines, que creuen que els esports sols són pels homes i que passen el temps en llurs cases llegint novel·les romàntiques o suspirant.

Deuen ésser, seran les dones del nostre volgut Club, les que donaran l'exemple en aquest poble, com ho són als demés les d'altres Clubs i agrupacions semblants a la nostra, i cultivaran l'esport més ara que mai.

---

dir, de forma humana, s'esvaeix en el nen a mesura que sofreix desengany i es dona compte de la realitat de les coses.

Aquests fenòmens que molt sovint estan davant nostre, cal estudiar-los i reflexionar-hi. Meditem el perquè de l'afició instintiva que tothom té envers les belles arts; el perquè els infants passen les millors estones fent dibuixos i personificant-los

Deixem esplaïar l'esperit dels futurs ciutadans dibuixant, creant obres d'art, d'art rudimentari, però art al final. I aquesta sensibilitat creadora bé és apta per esvaïr moments d'inquietud i per endolcir la vida: per rejuvenir-la.

(Continuarà)

## Noticiari

**Avis als nostres lectors.** - Degut a les momentànies dificultats que l'estat anormal, de la situació ens ha imposat, ens veiem en la necessitat de fer aparèixer el present número del nostre Portantven, com a pertanyent als mesos d'octubre i novembre, esperant sigui de tots compresa aquesta dificultat, que som els primers a lamentar, i que fins avui encara havíem pogut solventar-la.

El passat mes de Setembre, va tenir lloc l'anunciat enllaç matrimonial entre els nostres consocis, Enric Raedecke i M.<sup>a</sup> Dolors Font.  
La nostra més cordial enhorabona.

Fa pocs dies, pel nostre amic Pere Salvador, va ésser demanada la mà de la Sta. Gertrudis Ramon.  
Desitgem als dos consocis nostres, una duradera felicitat.

Ha estat destinat a aquesta població, com a Guàrdia Nacional Republicà, el nostre bon amic i soci fundador del Club, En Francesc Sánchez.

Celebrem de tenir-lo altra vegada entre nosaltres.

Els nostres consocis Dr. Adolf Lozano i Sra., i Sta Gertrudis Ramon donen molt encertadament un curset de nocions sanitàries, acompanyat de projeccions.

Aquests actes es veuen concorridíssims, amb un èxit complet.

## DEMANEU AIGUA MINERAL DE **PANEDES**

ÉS LA MILLOR AIGUA DE TAULA

ESCOLLIU SEMPRE **PANEDES**

En la reunió general que es celebrà el 5 de Novembre, es renovà part de la Junta Directiva, que quedà formada com segueix:

**PRESIDENT:** Arcadi Bach (reelegit)  
(actualment té presentada la dimissió)

**VICE PRESIDENT:** Pere Lloret

**SECRETARI:** Ernest Artigas

**VICE-SECRETARI:** Salvador Oriol (de nova elecció)

**COMPTADOR:** Josep Pacreu (de nova elecció)

**TRESORER:** Pere Salvador

**VOCAL DE CULTURA:** Lluís Margarit (reelegit)

**VOCAL D'ESPORTS:** Lluís Cantó (interí)

**VOCAL ADJUNT:** Cinta Carreras (de nova elecció)

**DIDAC GARRELL**

AGENT  
COMERCIAL  
COL·LEGIAT

TELÉFON, 7  
PALAMOS

**CALÇATS SALA**

LA CASA ON HI TROBAREU  
ELS MILLORS MODELS

PREU FIX  
**Palamós**

**BAR ARNAU**

BEGUDES DE MARCA  
SERVEI ESMERADÍSSIM

FERMÍ GALÁN, 2  
AVINGUDA F. MACIÀ, 35  
PALAMÓS

**ALBERT NOGUER**

NOVETATS  
CONFECCIONS  
GÈNERES DE PUNT

CARRER MAJOR  
**PALAMOS**

**JOSEP PUIGGRÓS**

SASTRE  
**PALAMÓS**

**FRANCESC SOLER**

CONSTRUCCIÓ I REPARACIÓ  
DE TOTA CLASSE DE MÁQUINES  
ESPECIALITAT  
EN LA INDÚSTRIA SURERA

TALLERS: N. SALMERON, 7  
TELÉFON 14  
PALAMÓS

La millor màquina  
per a cosir i brodar

**Wertheim**  
**Ràpida, S. A.**

La marca  
de qualitat

Passeig Castelar, 3  
PALAMÓS

Disponible

Calats i brodats mecànics  
Especialitat en treballs  
per a modisteria

**Consol Torró**

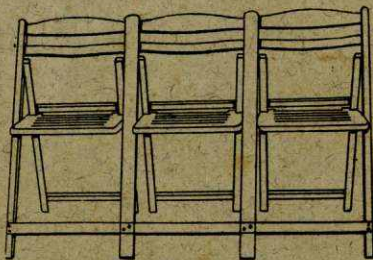
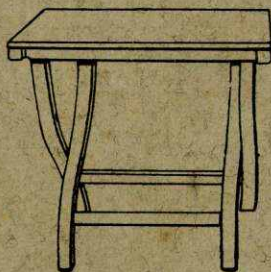
Venda exclusiva  
de les renombrades  
llanes «La Balanguera»

Passeig Castelar, 3  
PALAMÓS

**Fusteria Mecánica - JOSEP JUBERT**  
**FÁBRICA DE CADIRES**

St. Joan de Palamós - G. Hernández, 21 i 23

**Construcció d'Obres  
de totes classes**



Cadires per arrendar per tempora-  
da i Festa Major, als envelats,  
cafès i bars; pistes, piscines, fútbol  
i tota classe d'esport

A preus reduïts

**Impremta J. JOVÉS ~ Pi i Margall, 20 La Bisbal**